

نبض اقتصاد دوشنبه در چابهار می‌زند!

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل منطقه آزاد چابهار، در یادداشت حسام الدین یوسفی آمده است: همان زمان که طالبان کنترل کابل را به دست گرفت، اشرف غنی به تاجیکستان گریخت. دولت دوشنبه که تلویحا حضور غنی در تاجیکستان را تأیید کرده بود، در فاصله چند ساعت ابتدا اعلام کرد که اشرف غنی از طریق دوشنبه به کشوری ثالث رفته و سپس به کل، حضور و تردد رئیس جمهور مخلوع افغانستان در تاجیکستان تکذیب کرد. دلیل این تأیید و تکذیب‌های مکرر، فراتر از مباحث سیاسی و دیپلماتیک ریشه در یک نقصان جغرافیایی دارد که تاجیکستان را به شدت به کشورهای همسایه نیازمند می‌کند؛ دسترسی به آب‌های آزاد.

تاجیکستان دست‌کم طی دو دهه گذشته همواره سعی بر برقراری ارتباط حسنه با کشورهای جنوبی خود داشته تا از این طریق بتواند با هزینه کمتری به آب‌های آزاد دست یافته و ضمن تامین و واردات کالای مورد نیاز، صادرات مواد خام و معدنی خود به بازارهای جهانی را هم تسهیل کند. این سیاست تعامل‌گرایانه از سوی دولت دوشنبه با دولت افغانستان نیز همواره برقرار بود و این کشور از طریق افغانستان به پاکستان و بنادر گوادر و کراچی می‌رسید. اینکه اشرف غنی نیز پس از سقوط دولت به تاجیکستان می‌رود، نشان از همین روابط حسنه دارد. اما اکنون که دولت افغانستان سقوط کرده و طالبان قدرت را در دست گرفته، شرایط برای تاجیکستان تغییر کرده است. از یک سو پناه دادن به اشرف غنی، روابط با طالبان را به خطر انداخته و از سوی دیگر حتی اگر این چالش برطرف شود، برقراری روابط دیپلماتیک با طالبان بسیار زمان‌بر خواهد بود.

حال که مسیر افغانستان و پاکستان برای دسترسی به آب‌های آزاد به مخاطره افتاده، تنها گزینه پیش‌روی تاجیکستان، کشور ایران و بندر چابهار است. مسیری سهل‌الوصول، امن و کم‌هزینه که تاجیکستان را به اقیانوس هند متصل می‌کند. بازخوانی این پرونده، پاسخگوی مراودات و تعاملات دیپلماتیک روزهای گذشته و تمایل بالای دولت تاجیکستان برای توسعه روابط با ایران است. تردیدی نیست که آینده اقتصاد کشور تاجیکستان در گرو توسعه روابط با ایران و البته بهره گرفتن از معبری مهم به نام منطقه آزاد چابهار است.

اما متمرکز شدن برنامه‌های اقتصادی تاجیکستان برای اتصال به زنجیره تجارت جهانی از مسیر ایران، فرصتی طلایی برای چابهار است که نه فقط کانال ترانزیتی تاجیکستان برای تجارت با جهان باشد که به تنها معبر ترانزیتی کشورهای محصور در خشکی آسیای میانه بدل شود. کشورهای ازبکستان، قرقیزستان و قزاقستان، تاجیکستان و ترکمنستان کشورهایی هستند که در مسیر توسعه اقتصادی قرار داشته و طی یک دهه گذشته همواره سیر صعودی اما آرام داشته‌اند. نگاهی به آمارهای اقتصادی این چند کشور در ۱۰ سال گذشته نشان می‌دهد که یک رشد اقتصادی پایدار را تجربه کرده‌اند و در این بازه زمانی هیچگاه رشد اقتصادی‌شان از چهار درصد کمتر نبوده است. هنگامی که رشد اقتصادی با هر نرخ پایدار می‌شود، نشان از تحول مثبت و بزرگی است که در یک منطقه یا کشور در حال تحقق است. حال این مجموعه کشورها که در مسیر توسعه و رشد قرار دارند، سهل‌ترین راه تبادل تجاری‌شان با جهان از مسیر چابهار است.

